

ACTIVITATS

ANNEX 1

Aula de 25 alumnes 200€	Edifici 350€	Taula 50€
Pissarra 70€	Ordinador 60€	Llibres de text 20€
Retoladors i colors 15€	Fulls 10€	Agenda 7€
Motxilla 10€	Material per a EF 25€	Material per a Geometria 15€
Material per a Plàstica 15€	Diccionaris 10€	Llibres de lectura 8€
Tisores 2€	Cadira 40€	Llibreta 5€
Llapis 1€	Bolígrafs 2€	Pilota 2€

ACTIVITATS

ANNEX 4

Dret a l'alimentació	Dret a una casa	Dret a no treballar fins als 16 anys
Dret a l'aigua potable	Dret a una identitat	Dret a les joguines
Dret al vestit	Dret a unes instal·lacions esportives	Dret a un tracte digne

E D U C A C I Ó

ACTIVITATS

ANNEX 1

Presentació del Senyor FMI.

El Fons Monetari Internacional o FMI fou creat fa 60 anys als Estats Units, però no depèn d'aquest país, sinó de l'ONU. Els seus objectius principals són facilitar el comerç internacional, ajudar a millorar l'economia de cada país i reduir la pobresa dels qui estan pitjor.

És, sobretot, un fons al qual els països que necessiten diners poden recórrer per superar els seus problemes econòmics i tornar el préstec en un termini acordat. És el que es coneix com a deute extern.

El formem 185 països i cada país aporta una part de diners. Entre tots decidim a qui deixem diners, quan els han de tornar i quines mesures ha de prendre al seu país per arreglar la situació i tornar els diners. Amb aquestes mesures, unes vegades encertem i unes altres no encertem. És una cosa que no podem controlar sempre.

De vegades, cal reconèixer que amb freqüència els qui pateixen les conseqüències són els ciutadans i les ciutadanes d'aquests països, però segurament amb el temps s'arreglarà la situació del seu país. Almenys és el que intentem.

Comentaris de l'ONGD SED.

El Fons Monetari Internacional (FMI) prestà diners a molts països pobres. Anys després, la majoria d'aquests països no han estat capaços de tornar aquests diners, ni tan sols els interessos, i des de l'FMI se'ls obliga a prendre les mesures que calguin per tornar-los, encara que signifiqui que deixin d'ocupar-se de l'educació o la sanitat dels seus ciutadans i ciutadanes.

Un exemple:

El 80% de la població de Nicaragua viu amb menys de 2 dòlars al dia. Tot i aquest elevat índex de pobresa, l'FMI, una de les institucions amb més influència del planeta, exigeix al Govern de Nicaragua que redueixi al màxim la despesa pública en els seus ciutadans. Com a resultat, la inversió en sanitat i educació s'ha estancat els darrers anys i les conseqüències són dramàtiques.

- 6 de cada 10 joves en edat d'estudiar secundària queden fora del sistema educatiu.
- El Govern de Nicaragua només gasta 2 dòlars anuals per persona en medicaments essencials, quan l'Organització Mundial de la Salut (OMS) aconsella, almenys, 30 dòlars.
- El 70% dels joves marxaria del país si tinguessin l'oportunitat de fer-ho.

Amb el temps, això ha provocat que molts d'aquests països, els diners dels quals, a més, controlaven governs dictatorials i militars, molts dels quals eren corruptes, no hagin pogut crear indústria ni treball, i que tornin a dependre de les matèries primeres (que compraran les multinacionals occidentals al preu que aquestes imposin), com fa anys.

En aquests països, els rics que hi havia són, ara, molt més rics; però els pobres són moltíssims més que els que hi havia fa 20 anys.

En els seus discursos, el Senyor FMI sempre parla de la importància de la democràcia i del fet que entre tots decideixin què cal fer amb els diners. El que no diu és que val més el vot dels països rics, perquè són els que aporten més diners al Fons. Per exemple, els Estats Units tenen dret unilateral de veda (és a dir, que pot dir que NO a una decisió que hagin votat els altres) i el seu vot val 6 vegades més que 42 vots de l'Àfrica subsahariana junts (1 vot dels EUA equivaldria a 252 vots africans).

Això a més que entre ells i Europa se segueixen repartint amigablement els càrrecs de màxima responsabilitat a l'FMI, com passava a l'època colonial ara fa 150 anys. Per exemple, el nou director de l'FMI és un francès que viurà molt bé. Per comparar: Zapatero cobra quasi 90.000 euros anuals. Un metge pot cobrar tranquil·lament 40.000 euros i un professor de secundària normal no arriba als 30.000 euros. Doncs el nou director de l'FMI cobra gairebé 350.000 euros a l'any, lliures d'impostos, és clar, a més de les seves despeses oficials i de viatges (a més de les de la seva dona) o les de jubilació.

Els èxits econòmics i socials dels països que han seguit les polítiques de l'FMI es poden comptar amb els dits d'una mà, però la llista de països la situació dels quals ha empitjorat és molt llarga. Als països africans del sud del Sàhara, el nombre de persones en situació de pobresa extrema ha augmentat un 200% (de 164 a 314 milions de persones).

Desgraciadament, 60 anys després de la creació de l'FMI, la desigualtat, la pobresa i la desesperança han augmentat en el món en vies de desenvolupament i segueixen castigant les majories pobres del nostre planeta.

ACTIVITATS

ANNEX 2

Presentació del Senyor ONU.

L'Organització de les Nacions Unides (ONU) o Nacions Unides és la major organització internacional del món. Fou fundada el 1945 a San Francisco, Califòrnia, quan acabà la Segona Guerra Mundial.

Des de la seva seu actual a Nova York, els països que en formen part (192, pràcticament tots els que existeixen al món) proporcionen consell i decideixen sobre temes d'importància mundial, com ara els següents:

- Ajudes i assistència humanitària a un país després d'un desastre.
- Enviar forces militars de pacificació a països en guerra (Cascos Blaus).
- Solucionar problemes de la infància, de salut, d'educació...
- Que hi hagi control d'armes i desarmament nuclear.
- Prendre mesures per aturar el canvi climàtic, etcètera.

La figura més coneguda de l'ONU és el secretari general. L'actual és Ban Ki-moon, de Corea del Sud, que assumí aquest lloc l'any 2007, reemplaçant Kofi Annan.

El Consell de Seguretat de l'ONU és l'òrgan amb més poder mundial. És format per 15 nacions: 5 permanents i 10 temporals, que s'escullen cada dos anys i que han de representar els diferents continents. Fa anys que el Japó, Alemanya, el Brasil i l'Índia demanen ser-ne membres permanents, juntament amb un altre país africà, per arribar a 10, però no acaben de convèncer els cinc que manen més.

Els dos països que més diners aporten per al seu funcionament són els Estats Units (22%) i el Japó (19%).

Comentaris de l'ONGD SED.

No cal dir, com va dir el president veneçolà (Chávez), que «l'ONU no serveix per a res». És cert que ha de millorar, però també ho és que és el millor que tenim per solucionar els problemes del món.

Què es podria criticar de l'ONU? Per començar, com funciona aquest Consell de Seguretat tan important:

Els cinc membres permanents corresponen a les cinc potències vencedores de la Segona Guerra Mundial (França, Anglaterra, els Estats Units, Rússia i la Xina) i això consagra l'hegemonia planetària d'aquestes grans potències. Són irremplaçables i tenen dret a vedar qualsevol decisió del Consell. La cosa és així: cada membre del Consell té un vot. Les decisions, en general, requereixen el vot afirmatiu d'almenys nou membres. No obstant això, els cinc membres permanents tenen dret a veda, és a dir, si algun d'aquests països vota contra una proposta, aquesta és rebutjada, fins i tot quan la resta de 14 membres hagi votat a favor, el que és una mostra del dèficit democràtic de l'ONU.

També cal preguntar-se per què l'ONU no qüestiona ni proposa res sobre el poder de l'FMI o el Banc Mundial, que dicten les polítiques econòmiques a tots els Estats amb les conegudes conseqüències catastròfiques per a bona part de la humanitat.

Segurament, aquesta és una bona mostra de la doble cara de l'ONU: d'una banda, el discurs a favor dels Drets Humans i la igualtat de tothom i, d'una altra, la pràctica, freqüentment contradictòria, perquè aquesta vetlla clarament pels interessos dels cinc membres permanents.

Per tant, l'ONU requereix canvis per fer front a reptes diferents als que va tenir quan es creà el 1945. Per exemple, estaria bé augmentar el nombre de membres (per exemple, de 15 a 24), amb una distribució equitativa per continents, suprimir el «dret de veda» d'aquests cinc països, suprimir el sistema de membres permanents...

ACTIVITATS

ANNEX 3

Presentació del Senyor G8.

El **G8** és un grup de països del món el pes polític, econòmic i militar dels quals és el més important a escala global.

Els orígens del G8 s'estableixen el mes de març de 1973, quan es reuniren els ministres d'Economia dels Estats Units, el Japó, Alemanya, França i el Regne Unit. Amb els anys, es foren unint Itàlia, el Canadà i, finalment, Rússia (1998).

Els representants d'aquests vuit països es reuneixen anualment en la Cimera del G8, que sempre aixeca polèmiques i omple periòdics, per analitzar l'estat de la política i l'economia mundials i intentar unir posicions i decisions. La del 2007 se celebrà a Alemanya.

Teòricament, el G8 no té poder decisor, solament és un fòrum de discussió, però les iniciatives que sorgeixen s'imposen implacablement en les institucions internacionals, com ara el Consell de Seguretat de l'ONU, el Banc Mundial, l'FMI o l'OMC. En definitiva, és al fòrum on es dissenya la globalització neoliberal, on es prenen, de fet, decisions clau sobre la gestió de la política i l'economia mundials.

Comentaris de l'ONGD SED.

Al G8, també conegut com el *Club dels països més poderosos del planeta*, és més fàcil veure-li el llautó. Per començar, ja no van de «bons samaritans», com l'ONU o l'FMI, tot i que, quan poden, també es posen la disfressa.

El G8 ha buscat solucions i estratègies comunes per fer front als problemes detectats al món, però sempre en funció dels seus propis interessos, tot i que això queda ocult als mitjans de comunicació darrere d'anuncis espectaculars en temes com ara la lluita contra la pobresa, les iniciatives de reducció del deute o les ajudes en la lluita contra les malalties infeccioses com la sida o la malària. Aquests anuncis poques vegades s'acaben complint o ni tan sols comencen a realitzar-se.

A causa de les decisions i la política del G8:

- Alhora que la xifra de persones que s'enfronten al risc de mort per inanició s'ha elevat de 840 a 854 els darrers deu anys, l'ínfima quantitat de milionaris i gent adinerada ha vist duplicada la seva riquesa, de 16 a 33 trilions de dòlars. Al mateix temps, el riquíssim Primer Món reforça les seves barreres contra els immigrants.
- El model econòmic actual, i la consegüent manera de viure, estan conduint a un canvi climàtic catastròfic, tot destruint la biodiversitat i esgotant les reserves naturals del planeta.
- Sense parar s'acumulen causes de conflictes: es tornen a promoure el nacionalisme, el racisme, el fonamentalisme, la violència, el terror i la guerra. En lloc de buscar estratègies per prevenir conflictes, el que promouen és una creixent militarització de la política internacional. Els estats membres del G8 o bé estan en guerra o bé estan involucrats indirectament en conflictes armats.

Però així com el G8 s'ha mostrat implacable en l'impuls de les polítiques neoliberals, no ha mostrat tanta diligència en la lluita contra la pobresa, la condonació del deute o l'eradicació de la sida i incompleix les seves promeses any rere any.

Alguns exemples:

- L'alleugeriment del deute extern: dels 110.000 milions de dòlars promesos el 1999, quatre anys després s'havien fet efectius menys d'un terç.
- Dels 13.000 milions de dòlars anuals promesos el 2001 per a la lluita contra la sida i altres malalties, solament s'han fet efectius 350 milions anuals.
- Destinar el 0,7% del PIB a ajuda oficial al desenvolupament, promesa feta des de fa més de 25 anys. Cap país del G8 arriba actualment al 0,33%.

Per aconseguir que les seves iniciatives, les que realment els interessin, tirin endavant, el G8 compta amb el poder dels seus països membres en les institucions internacionals com l'ONU o l'FMI. De fet, dels cinc membres permanents (amb dret a veto) del Consell de Seguretat de les Nacions Unides, quatre són també membres del G8, i a l'FMI els països del G8 acumulen quasi el 50% dels vots; és a dir, que es farà el que ells diguin.

Tot i la importància i propaganda de les cimeres en què es reuneixen una vegada a l'any, les discussions del G8 són altament secretes. No existeixen transcripcions i els documents preparatoris són generalment també secrets i en rares ocasions veuen la llum. Els únics documents totalment públics són les declaracions finals.

Els líders del G8 han fallat en les promeses d'ajuda als països pobres. Tot i les aportacions anunciades per a la lluita contra la sida i altres malalties, la veritat és que els membres del G8 ni tan sols s'acostaren a les promeses anteriors d'ajuda per al continent. Així mateix, quedaren per sota dels seus compromisos en àrees com l'educació i la salut. L'exemple més recent ha estat el 2007, després de la cimera que se celebrà a Alemanya.

Els titulars semblen impressionants, però en realitat representen molt poc. En lloc de complir les seves promeses, el G8 intentà presentar una xifra impressionant de 60.000 milions de dòlars d'ajuda per a projectes en l'àrea de la salut i la lluita contra la sida.

Això és positiu i sona molt bé, però pocs saben que aquesta xifra queda 27.000 milions per sota del que el G8 havia promès fa dos anys, i això sí que ho saben els líders del G8.

A més, sortiren d'Alemanya sense un compromís clar d'aturar l'escalfament global a valors per sota dels 2 graus centígrads. El seu impacte sobre les persones més pobres i per al seu desenvolupament serà devastador. Ells seran els primers a patir-lo, i de la pitjor manera.

ACTIVITATS

ACTIVITAT 1.

Situacions

Noi o noia del Paraguai

- I. És el primer dia d'escola. Comences a la una del migdia i arribes una mica emocionat i una mica espantat. Entres a classe i la mestra et parla en castellà, quan la teva llengua materna és el guaraní, i no entens res. Has fet quatre hores de naturals sense llibre, copiant el que la mestra posava a la pissarra. Quan ha acabat la classe, t'ha posat deures i els has de saber desxifrar.

F					s				r						o		
17	9	7	9	10	13	9	3	9	7	12	6	12	6	13	12	1	4
i					l		p				a						
6	5	11	13	5	10	5	4	6	13	13	5	7	7	5			

- II. Després d'uns mesos, ja vas entenent el castellà i no tens tantes dificultats, però ha arribat l'hivern. Els dies que fa molt de fred o plou no vas a l'escola, perquè no tens les sabates adequades per al fang que es fa i no tens res per no mullar-te. Avui fa molt de fred i hauràs d'ajudar la mare a casa (si ets una nena) o descansar, veure la televisió o jugar a futbol (si ets un nen).

Si ets una nena, recull la sala on et trobes (abans l'hauràs d'«embrutar», tirant paperets a terra o el que se t'acudi).

Si ets un nen, pots jugar a la pilota, però ho has de fer descalç, igual com fas amb els teus amics el cap de setmana o les tardes que no tens deures.

- III. Has anat passant de curs, molt justet o justeta, però has passat. Ara començaràs la secundària. Hi ha hagut anys amb hiverns molt plujosos i freds i per això has perdut molts dies de classe. A més, algunes vegades els mestres no han pogut assistir perquè havien d'anar a cobrar el seu petit sou a la ciutat del costat, que està a dues hores en transport públic. Per començar la secundària, et fan una prova de nivell.

1. Quina és la capital del Paraguai? Quants departaments té?
2. Quants anys tenia Jesús quan morí crucificat a la creu?

ACTIVITATS

3. Tradueix al guaraní la frase: Hola, em dic Ilda i tinc 26 anys.
 4. Has comprat 15 caramels pel teu aniversari. Te'n regalen 26. Quants caramels tens si en total el teu germà te n'ha tret 7 i li has donat 5 a un amic teu?
 5. Quina diferència hi ha entre un animal vertebrat i un animal invertebrat?
- IV.** Ja tens 17 anys! Has superat la secundària amb problemes, perquè després de casar-te t'ha costat compaginar la vida de família amb els estudis. Tot i això, ara tornes a tenir ganes de fer una carrera relacionada amb l'educació, per poder canviar el que has viscut i que no t'acaba de convèncer. Però no pots estudiar perquè a la teva ciutat la universitat és privada i costa molts diners. Bé, sí que podries estudiar si venguessis el teu vot al partit polític que està al poder, només t'has de deixar comprar i ser militant del partit; per tant, tens dues opcions: 1) Vens el teu vot a aquest partit. Vols estudiar com sigui! 2) Decideixes ajudar el teu pare a la feina i, quan tinguis diners, ja estudiaràs.
- a. Has contribuït a l'augment de la corrupció, que és el que has viscut tota la teva vida i et sembla bé. Si així millora la teva situació, faràs el que calgui.
 - b. Enhorabona! Entens que la situació que vius no és la correcta i no vols ajudar a augmentar aquesta corrupció. Saps que el teu país és el segon país més corrupte del món.

Noi de Kenya

- I. Abans que el teu pare morís, havies anat amb ell a aprendre l'ofici de la pesca, al qual et dediques avui. La teva mare no s'hi pot dedicar perquè està mal vist i, a més, està malalta i ha de cuidar els teus germans. Com que la pesca no et garanteix molts ingressos, decideixes dedicar-te a l'artesanía i fas canelobres per a espelmes, ja que a la teva ciutat no hi ha electricitat.

Fes un canelobre en forma de cub amb el material que tens (una cartolina i una tira de cinta adhesiva de 5 cm).

- II. Al voltant del llac on vas a pescar, sempre hi veus uns homes. Un dia se t'acosten i et proposen un tracte: canviar el peix que has pescat per un paquet que has d'enviar a Europa i pel qual et donaran una bona recompensa. Acceptes el treball, però resulta que aquest paquet contenia droga. La policia et deté i et posa una multa que has d'aconseguir desxifrar.

P				120	x						s	a			o	l			
4	5	15	5	7	3	6	10	6	16	19	13	5	10	5	4	1	10	6	
				n	m			i					t						
12	6	5	9	16	14	5	3	6	14	17	16	5	13	9	11	14	5	16	5

ACTIVITATS

- III. Per aconseguir els diners, has anat al llac a vendre alcohol als alcohòlics que coneixes. Has portat els diners a la policia i t'han advertit que no pots anar més al llac. A casa fa dies que no entren aliments i la teva mare cada vegada està pitjor. Has de passar el llac com sigui per anar a l'hospital; mentrestant, la teva germana s'ocuparà de la família.

Fes un vaixell de paper i, a dins, posa-hi dues monedes d'1 euro (que són els diners que hauràs de pagar a l'hospital) i un bolígraf (el passatger del vaixell que ets tu). El vaixell ha d'aguantar dret durant, almenys, 10 segons.

- IV. Tot i que vas aconseguir els medicaments, la teva mare mor. Li tocarà a la teva germana fer de mare, perquè no hi ha cap familiar que es pugui fer càrrec de vosaltres. Has de trobar alguna forma de portar diners a casa i poder mantenir la teva família. Tens dues opcions: seguir fent artesanía sense saber la sortida que tindrà o anar al llac, tot i el risc que hi ha, i aconseguir diners de manera ràpida.
- a. Enhorabona! Mentre penses una via que et doni més diners, no t'arrisques a posar-te en perill, perquè de tu depèn que entrin diners a casa teva.
- b. Has escollit el camí ràpid i equivocat. No haver anat a l'escola t'ha fet actuar de manera impulsiva i no reflexiva.

Noia indigent

- I. Com que la teva mare no t'ha pogut matricular a cap escola, t'estàs pel Raval, el teu barri, buscant alguna distracció, però de sobte et trobes un policia que et pregunta què fas sola pel carrer i per què no estàs a classe. Et poses molt nerviosa, però al final se t'acut dir-li que...

- II. Després d'haver estat un any amagant-te de la policia i sortint poc de casa, arriba el dia en què t'has de matricular en un institut o en una escola on s'estudii ESO. La teva mare et paga la matrícula i comences 1r d'ESO. Com que la teva escolarització ha estat precària, tens moltes dificultats. Un dia decideixes no anar a classe. Robes menjar en un establiment, perquè tens gana, i t'envien a un centre de menors un temps. Abans de deixar-te sortir per bona conducta, et demanen que escriguis una carta explicant per què t'haurien de deixar sortir.

ACTIVITATS

- III.** La teva mare s'ha endeutat. No ha sabut sortir-se'n i l'han portat a la presó. Mentrestant, tu vius amb la teva tia. La seva situació és una mica millor que la de la teva mare i amb molt d'esforç pot anar pagant la teva escolarització. De sobte, es posa molt malalta i et demana que vagis al supermercat a comprar. Tens dificultats per trobar els productes, però a l'hora de pagar encara en tens més!

Portes vuit euros, tot el que té la teva tia. Has comprat el que t'ha demanat perquè es pugui recuperar: quatre ampolles d'aigua (no pot beure aigua de l'aixeta perquè no és bona) 5 €, un paquet d'arròs 2,50 € i un parell de pomes per menjar per dinar i sopar 2,50 €. Et passes del pressupost i has d'escollir què deixar...

- IV.** Amb molt d'esforç has aconseguit acabar l'ESO, però no l'has aprovat. Això de quedar-te embarassada no t'ha costat gaire. Tornes a viure amb la teva mare. Ara és ella la que necessita ajuda. Decideixes posar-te a treballar, però al barri coneixen el teu historial i no es volen arriscar. L'única opció que et queda és seguir el camí de la teva mare, la prostitució. T'ofereixen la possibilitat de treballar en un bordell o seguir treballant al carrer.
- a.** Enhorabona! Tot i que part del teu sou se'n va al propietari del local, has prioritzat la higiene i la prevenció per no agafar cap malaltia infecciosa. Has aprofitat la teva poca escolarització com millor has pogut!
- b.** Tot i que guanyes els diners que vols, la manca d'escolarització t'ha fet escollir els diners fàcils i ràpids. Com que no suportes la situació, has caigut en la beguda.